

Motion till riksdagen 2006/07:C216

av Egon Frid m.fl. (v)

Kvinnor i bolagsstyrelser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i aktiebolagslagen innebärande att minst 40 % av vardera könet ska vara representerat i börsnoterade aktiebolags styrelser samt i statligt och kommunalt ägda aktiebolags styrelser enligt vad i motionen anförts.

Utredningen om könsfördelningen i bolagsstyrelser

I maj 2006 presenterade Catarina af Sandeberg utredningen Könsfördelningen i bolagsstyrelser (Ds 2006:11) på den socialdemokratiska regeringens uppdrag. I utredningen konstateras bl.a. att regler om könsfördelningen i bolagsstyrelser inte står i strid med regeringsformens eller Europakonventionens skydd för äganderätten.

Vidare står inte heller sådana regler i strid med näringsfriheten (Ds 2006:11 s. 14). Utredaren föreslår att aktiemarknadsbolagen och de helägda statliga aktiebolagen bör omfattas av en lagstiftning som åstadkommer en jämn könsfördelning i bolagsstyrelserna (Ds 2006:11 s. 17). I lagförslaget är fördelningen på minst 40 % av varje kön ett närmevärde med vissa avvikelser, t.ex. om styrelsen består av tre eller åtta medlemmar (Ds 2006:11 s. 25).

Långt kvar till jämställdhet

De borgerliga partierna har alltid varit motståndare till att lagreglera könsfördelningen i bolagsstyrelser. Man menar att problemet kommer att lösas av marknaden i takt med att fler kvinnor rekryteras till ledande befattningar inom näringslivet. Den borgerliga regeringen hade inte ens tillträtt när blivande

Fel! Okänt namn på

statsministern uttalade att det inte kommer på fråga att lagstifta i enlighet med det lagförslag (Ds 2006:11) som nyligen presenterats.

Vi är djupt oroade över vad den borgerliga regeringens politik kommer att få för konsekvenser för jämställdheten inom näringslivet och för jämställdheten i samhället. Vänsterpartiet kan konstatera att styrelseposterna till övervägande del upptas av män, trots att det skett en liten ökning av antalet kvinnor i börsbolagens styrelser de senaste åren. De borgerliga partierna bortser ifrån att kvinnor på alla nivåer inom arbetslivet slår i det s.k. glastaket, dvs. de stannar i bästa fall på en mellanche-position. När det gäller chefstjänster i såväl privata som offentligt ägda företag är det fortfarande på personal- och informationschefsposter man återfinner kvinnorna, medan de s.k. tunga posterna som har med finans, juridik och IT att göra alltjämt är manliga domäner.

Vi anser att kvinnors egna nätverk eller mentorskap inte räcker till för att bryta den manliga dominansen inom näringslivet. Det finns tillräckligt många kompetenta kvinnor som är redo att ta sig an uppdrag som styrelseledamot. Maktbalansen mellan könen i näringslivet måste utjämnas därför att vi, till skillnad från den borgerliga regeringen, menar allvar med att vi vill ha ett samhälle där kvinnor och män kan delta på lika villkor. För att detta ska bli möjligt måste den manliga dominansen ifrågasättas och kopplingen mellan makt och kön synliggöras.

Män har ofta uppfattningen att chefskap och kvinnor inte passar ihop (se SOU 1994:3). Enligt SOU 2003:16 är bilden fortfarande lika mörk. Mansdominansen befäster föreställningar om kvinnor som bristfälliga och komplementära i relation till ledande positioner. Kvinnor bedöms om avvikande från den manliga normen (SOU 2003:16). Män väljer män och är obenägna att bjuda in kvinnor i styrelserummen. Frånvaron av kvinnliga representanter legitimeras ofta med att det inte finns tillräckligt många kvinnor som är tillräckligt kompetenta för att inneha ledande positioner i det aktuella företaget. Ur ett demokrati-, jämställdhets- och rättviseperspektiv är detta oacceptabelt. Men även ur ett samhälls- och företagsekonomiskt perspektiv måste mansdominansen i företagens styrelser ifrågasättas.

Halva mänskligheten består av kvinnor och därmed hälften av alla potentiella kunder som kan tänkas köpa de produkter och tjänster som bolagen tillhandahåller. Att kvinnor inte skulle ha något att tillföra vid utvecklingen och utformandet av dessa produkter, som de i slutänden förväntas konsumera, får anses högst osannolikt. Likaså att det inte finns tillräckligt många kvinnor som är kompetenta nog att inneha styrelseuppdrag.

Vänsterpartiet menar att bolagen redan fått god tid på sig att själva försöka komma till rätta med problemet med mansdominerade styrelser. Under de senaste tolv åren har inga eller otillräckliga initiativ tagits från näringslivets sida för att ändra den rådande ordningen (se SOU 1994:3, SOU 2003:16). Vi kräver därför kraftfullare åtgärder mot mansdominansen i bolagens styrelser. Det handlar inte längre om ett val mellan lagreglerad kvotering eller ej, utan om vilka kvoter som är önskvärda.

Regeringen bör därför återkomma med förslag till ändring av aktiebolagslagen innebärande att minst 40 % av vardera könet skall vara representerat i

Fel! Okänt namn på

börsnoterade aktiebolag samt i statligt och kommunalt ägda aktiebolags styrelser.

Stockholm den 10 oktober 2006

Egon Frid (v)

Torbjörn Björlund (v)

Siv Holma (v)

Eva Olofsson (v)

Rossana Dinamarca (v)

Elina Linna (v)

LiseLotte Olsson (v)